

פרוטוקול מס' 3/44

מישיבת ועדת הכספים

ביום ב', יא' באדר תשי"א - 20.3.51

נוכחים:

- היו"ר ד. מ. פנקס
- א. בן-אליעזר
- ש. דיין
- י. אפרתי
- פ. נפתלי
- ג. רפפור
- י. נדר
- א. גרנות
- א. נהיר
- א. הרצפלד
- ס. סנה
- א. מ. גניחובסקי
- א. אלישר

מוזמנים:

- שד האוצר א. קפלן
- מ. זגני - החשב הכללי
- ד"ר קיטרון - משרד המשפטים

- ש. ספינק - נציג משרד האוצר
- מ. אלון - סזכיר הועדה.

סדר היום:

- א. שאילתה - השתתפות יו"ר הועדה בפעולה למען מילווה העצמאות.
- ב. אישור התקציב לחדשים אפריל - יולי.
- ג. אישור המסחר בזהב.
- ד. תיקונים בחוקי התקציב:
 1. חוק לתיקון פקודת מס-הכנסה (תקיון) תשי"א 1951.
 2. מס חברות
 3. מס קליטה, תשי"א - 1951.
 4. מס רכוש עירוני - תשי"א - 1951.
- ה. חוק לתיקון פקודת מס-הכנסה (משכורות השופטים).
- ו. הצעת תקציב נוסף להכנסה והוצאה לשנת הכספים 1950/51.

הישיבה נפתחה בשעה 10.40

א. שאילתה - השתתפות יו"ר הועדה בפעולה למען מילווה העצמאות:

א. בן-אליעזר:
האם ועדת הכספים יכולה להחליט שיו"ר
ועדת הכספים ישתתף בפעולה למען מילווה
העצמאות בארה"ב? האם זה תלוי בהחלטתנו, או שזהו ענין אדמיניסטרטיבי?

היו"ר ד.צ. פנקס:
אני מתקשה להשיב על שאלה זו. ביצוע
החוק הוא בידי הממשלה.

ב. אישור התקציב לחודשים אפריל - יולי:

היו"ר ד.צ. פנקס:
השבוע הבא הוא האחרון בו נוכל לאשר
את התקציב. הדיון בכנסת טרם נסתיים,
אנו לא פתחנו עדיין את ספרי התקציב, ויש שורה של חוקים שנצטרך לעבור
עליהם. הייתי רוצה לדעת מה דעת החברים בענין זה. אני מציע לקיים
בשבוע הבא מספר רב של ישיבות, כדי שנוכל לבצע את המלאכה בזמן. יהיה
עלינו לדון בהצעות שונות שהוגשו ע"י סיעות שונות בכנסת.

א. בן-אליעזר:
האם הצעת התקציב שהוגשה, הוגשה על דעת
הממשלה כולה, או על דעת הרוב בה?

היו"ר ד.צ. פנקס:
לא שאלתי ואינני יכול להשיב על שאלה
זו.

ב. רפפור:
האם לוועדת הכספים יש כבר יפוי כוח
לדון בתקציב? עד כמה שלי ידוע, באופן
פורמלי אין לוועדה יפוי-כוח כזה. אם ועדת הכספים מקבלת את הגישה שיתקבל
תקציב ל-4 חודשים, תהיינה הצעות אחדות לגופו של הענין. אנו נציע לקבל
תקציב לשנה שלמה, ומר פנקס יציע כפי הנראה לקבל תקציב לחצי שנה. יש
להחליט על הבטיים. אני מסכים לכך שנצטרך לעשות מאמצים על מנת לסיים את
הדיונים בזמן.

פ. נפתלי:
עלינו לדאוג כראש ובראשונה לכך שהדיון
על התקציב יועבר לוועדת הכספים. צריכה
להיות החלטה בכנסת על כך, ולא רק בוועדת הכנסת. יש לעשות זאת היום.
אנו נצטרך לדון רק על הצעות אלטרנטיביות שונות ולא על סעיפים, ולכן
נוכל, לדעתי, לסיים את הדיון על התקציב בשבוע הבא.

י. בדר:
מר נפתלי טוען אם הוא סבור שאנו נסכים
לדיון כללי, בלי דיון על סעיפים. יש
סעיפים שבהם נדרוש שינויים. אינני סבור שנוכל לסיים את הדיון על התקציב
עד תחילת אפריל, מחוסר זמן. אללי מבחינה של האופוזיציה, הצעה לקבל
תקציב זמני לחודש אחד ברבע האחרון היא דרמטית ונוחה יותר, אולם לא
אדחה את הצעתי מבחינת הענין, ואני מציע לרוב לקבל מיד תקציב לחודש
אחד.

י. אפרתי:
מתוך הנסיון אני יודע שאם ד"ר בדר מציע
לדחות, הוא אח"כ מסייע לגמור בזמן. אני
מציע להתחיל בדיון ולראות את ואיך הדברים יתפתחו.

ג. איסור המסחר בזהב:

היו"ר ד.צ. פנקס:

בקשתי את ועדת הכנסת להמליץ על כך שהכנסת תעביר סיד את הדיון על התקציב לוועדת הכספים, עוד טרם יסתיים הדיון בכנסת. הצעתי לא נתקבלה, והוחלט בוועדת הכנסת להרשות לוועדת הכספים, בהסכמת החברים, להתחיל בדיון על התקציב באופן בלתי פורמלי. האם שר האוצר אינו מחשיב הקדמת כסה הערות בקשר עם התסבוכת של עליית מחיר הזהב, לדיון על התקציב. בישיבה הקודמת נשאלנו על תגובותינו בקשר עם הוראות מסויימות שתצאנה מטעם האוצר. קבלתי תשובה ברורה בענין זה רק משני חברים.

א. בן-אליעזר:

אין אצלנו בסיעה עמדה עקרונית, ואם להסיל צו האוסר מסחר או לא. אולם, אנו מתנגדים לשיטה שאינה שיטה וגורמת לזעזועים כבירים. כאשר נתקבלה החלטה ביחס להחרמת נירות-ערך אנגליים ואמריקניים, התנגדנו להחלטה זו, כי חשבנו שתהיה מזוזה בלתי נעימה בשוק הכספים בעקבותיה. ובכל זאת, עצם העובדה שהדבר נעשה בצורה מסשלת, נתנה את תוצאותיה. אולם יש לי רושם שנכל הדיון על שאלת הזהב, הן בכנסת והן בוועדת הכספים, מביאים רק נזק לסדינה. הדיונים האלה בוועדת הכספים סצאו הד בעתונות, לדאבוני הרב. אילו שר האוצר היה בא ומציע לקבל תכנית מושלמת בשם הממשלה, אילו הוא היה מציע לאסור את המסחר בזהב, ולא רק זאת, אלא למסור את הזהב לקופת המדינה תמורת נירות-ערך, היינו מתנגדים או מסכימים להצעה כזאת. אולם היינו רואים צעד ברור. אולם האוצר איננו אומר בפה מלא את אשר הוא רוצה, ואנשים מפרשים את הדברים כפי שנוח להם. אין לי ספק שעצם העובדה שהופיע בחוק סני-דולר סעיף על זהב ומטילי זהב, גרמה לזעזועים ולמחשבות וחישובים שונים. כל העתונים, ולא רק עתון אחד, כותבים על ההצעה לאסור את המסחר בזהב. אם מחיר הזהב שהיה לפני מספר חודשים 10 ל"י לסוברין, ירד היום מ-25 ל"י לסוברין לפני שבוע לקצת פחות מזה, אי-אפשר להגיד שמחיר הזהב ירד. עובדה היא שמחיר הזהב הוא אחד הדברים הקובעים את המחירים בשוק השחור, או בשוק החופשי כפי שקוראים לו. אנו מתנגדים לכל צעד שאיננו צעד ברור, אלא בא רק לגרום זעזועים.

שר האוצר א. ספלון:

אני כמעט סיואש מדיונים בקשר לשמירת הדברים הנאמרים בוועדה בסוד. אולם, מתוך הנחה שחברי הוועדה ימלאו את חובתם ולא יסדרו את מה שאומר, אומר דברים אחדים. מה אנו משתדלים לעשות? נסינו לעשות פעולת הרגעה הסברתית. פעולה זו מסוגנפת, ואני מקוה שהיא תביא תוצאות טובות. נכון הדבר שירידת מחיר הזהב היא ירידה חלקית, אולם אני רוצה להאמין שמאמצנו יועילו. הבנתי שדעת רוב חברי הוועדה - והיו"ר בטא זאת בדבריו בכנסת - היא שיש לאסור את מכירת הזהב בארץ. אלא לפי רשימות מסויימים ולסוחרים מסויימים. לדאבוני הרב, התברר לנו שאין לנו רשות לעשות זאת בדרך אשמיניסטרטיבית. קיימות שתי אפשרויות - לעשות את הדבר בצורת חוק או לעשותו בצורת צו. חקיקת חוק בכנסת לוקחת זמן רב. אנו רוצים לעשות את שני הדברים בבת-אחת: להוציא צו, ולא לחכות 3 חודשים עד לאישורו, אלא להביא לכנסת סיד הצעת חוק. עומדת השאלה, אם עלינו להסתפק רק בהפסקת המסחר בזהב, או לעשות נסיון לרכוז חלק מהזהב שניתן למכירה, כמובן, לאחר הצו. החוק נתן לנו אפשרות להשתמש בסני-דולר. אנו צריכים לפנות לאנשים ולהוציא מהם זהב תמורת סני-דולר. זו לא תהיה חובה, כי אם עידוד, דרך הבנקים אשר ינסו לרכוז את הזהב. אנו מנהלים מו"ט בענין זה, כי קיימות הצעות אחדות בשטח זה. בנקים אחדים סאמינים שרצוי שבציע לאנשים לא סני-דולר, אלא דולרים, במחיר הבינלאומי, שהם יצטרכו להכניס לבנק, אולם תנתן להם רשות להשתמש בהם ליבוא ללא תשלום. סתקיים בירור, איזה משתי ההצעות לקבל. או מקוים, ע"י פעולה הסברתית, לרכוז בנקים בדרך וולונטרית, סכומים גדולים. קלתי מכתב מאחד הסוכנים הגדולים לזהב בארץ, מכתב בלתי-חתום, אך אפשר להוודע מיהו הכותב. במכתב זה נאמר לי שאם אלך בדרך של החרמה, אצליח לרכוז סקסיטום 5% מן הזהב. ברור שהחרמה יכולה לגרום לשוק שחור, אולם חלק גדול מהאנשים לא יקנו צש זהב בשוק השחור, והבנקים יצטרכו לחדול לקנות זהב - ועלי לציין שהם סוסיפים לנהלה זו לא מעט ע"י מתן עצות או ע"י תיווך. יש לנו סיכויים לגייס חלק מהזהב ע"י צעדים נוספים.

היו"ר ד.צ. פנקס:

לדעתי אין ניגוד בין שתי הדרכים שהעמיד
שר האוצר כאלטרנטיבה, ואפשר ללכת בשתיהן
גם יחד. אני מבין שהכוונה היא לאסור את המסחר החופשי בזהב, ולרכזו בידי
טוחרים מוסמכים שיהיו רשאים לקנות ולמכור לפי קורס מסויים, בתנאים
מסויים. יחד עם זאת, יאפשרו למחזיקי זהב להחליפו בשבי-דולר, בהתאם
לחוק, או ברשיונות ליבוא, - אם תקבל ההצעה הזאת - של מצרכים מסויים.
רצוי שמחירי הזהב לפני הוצאת הצו יהיו בהרבה יותר נמוכים משהם היום.
הורדת המחיר תלויה באופקציות מסויים.

ס י כ ו ם :

שר האוצר יביח על שולחן הכנסת בשבוע
הבא הצעת חוק לאיסור המסחר בזהב,
ויודיע שהוציא את הצו המתאים - אשר
יוצא לפני הגשת הצעת החוק - כהתייעצות עם ועדת הכספים.

ד. תיקונים בחוקי הקציב:

א. חוק לתיקון פקודת מס-ההכנסה (תיקון) תשי"א - 1951:

היו"ר ד.צ. פנקס: (קורא את הצעת התיקון).

ד"ר קיסרוב:

התיקון נוגע לתוספת המלחמתית ולאיסור
להוריד מס-ההכנסה את מס ריווחי החברות.

ב. חוק לתיקון פקודת מס ריווחי חברות (תיקון) תשי"א - 1951:

היו"ר ד.צ. פנקס: (קורא את הצעת התיקון).

ד"ר קיסרוב:

בסעיף (ב) נוגע התאריך להעלאת המס.
המצב הוא כזה שבקשר למס-ההכנסה שנת
הכספים מתחילה באו באפריל ומסתיימת ב-31 במרס, בו בזמן שבפקודת מס
ריווחי חברות מדובר על תקופת חשבונאות מסויימת. אנו אמרנו שמביאים
בחשבון כל תקופת חשבונאות המסתיימת בסוף מרס 1950.

ג. חוק לתיקון מס סליטה (תיקון) תשי"א - 1951:

היו"ר ד.צ. פנקס: (קורא את הצעת התיקון).

ד. חוק מס רכוש עירוני (תיקון) תשי"א - 1951:

היו"ר ד.צ. פנקס: (קורא את הצעת התיקון).

אני מבין שאין הערות בקשר לעצם הנוסח.

ב. רפטור:

צריכה להתקבל החלטה בוועדה על מבנה
התקציב. אם יוחלט על תקציב של 22 חודשים,
תהייה לי הסתייגות בקשר לחוקים אלה. אי-אפשר לקבוע סכעם שלא יהיו
שינויים במשך שנה. אני מרשה לעצמי להביא הצעת תיקון פשלי לאחר שיוחלט
על מבנה התקציב ועל תקופתו.

שר האוצר א. ספלון:

תיקוני החוקים הנ"ל מאריכים את תוקף
4 הסעיפים שהוזכרו לשנה שלמה. אולם דבר
זה אינו מונע מהכנסת הבאה להציע ולקבל שינויים. אם אהיה חבר בכנסת
הבאה, אציע שורה של שינויים. לדוגמה, במקום מס-סלחמתי ומס-יסודי, הייתי
מציע לאחד את השניים ולגבות מס אחד, בדירוג שונה מהדירוג הקיים כיום.
אם הכנסת תקבל החלטה בקשר לחוקים האלה בתאריך מסויים, תהיה ההחלטה
טרואקטיבית, ותוקפה יחול מה-1 לאפריל 1951.

היו"ר ד.צ. פנקס:

קבלת התיקונים הנ"ל אינה קובעת את דמות
החוקים לשנה שלמה, והכנסת תוכל לשנותם
בכל עת. סיימנו את הקריאה הראשונה של החוקים האלה, ובזמן הדיון על
התקציב נאפשר לחברי הועדה לנסח את הערותיהם.

ס י כ ו ם :

=====

הועדה סיימה את הקריאה הראשונה של 4
הצעות התיקונים הנ"ל. בזמן הדיון על
התקציב ינסחו חברי הועדה שירצו בכך את הערותיהם בקשר לתיקונים הנ"ל.

ה. חוק לתיקון פקודת מס ההכנסה (משכורות השופטים):

היו"ר ד.צ. פנקס:

ישנו תיקון אחד שבא בקשר להחלטת ועדת
הכספים על משכורות השופטים. כשהחלטנו
על משכורות השופטים, התברר לנו שכדי לבצע את החלטתנו יש צורך לשנות
את החוק. היה דין-ודברים ביני ובין שר המשפטים ויו"ר ועדת הכנסת, בקשר
לשאלה, באיזה חוק יש להכניס תוספת שתאפשר את ביצוע החלטת הועדה, שיש
לשחרר חלק מסויים ממשכורות השופטים מתשלום מס ההכנסה. אני הייתי מציע
לעשות את הדבר בחוק הדין במשכורות הנשיא, שרי וסדינה וכו'. אולם, ועדת
הכנסת עמוסה עבודה, ולא תוכל להגיע בנקל לתיקון זה. כיון שאנו החלטנו
כפי שהחלטנו, עלינו לדאוג לקיום החלטתנו, ולכן בקשתי מאת אנשי משרד
המשפטים לנסח תוספת לפקודת מס ההכנסה בענין זה. (קורא את הצעת התוספת).

ד"ר קיטרון:

בפקודת מס-ההכנסה ישנו כעין קטלוג של
הדברים הפטורים מתשלום מס-ההכנסה, והצעה
היא לצרף לקטלוג זה סעיף נוסף (סעיף מ') בנוסח שהוקרא ע"י היו"ר.

שר האוצר א. ספלון:

אני מציע לא לקשר את תוספת הזאת עם הדיון
על התקציב, ולא לסבך את הדברים, וכדי
שלא יתחילו אנשים לבוא בדרישות שונות. קבלתי פניה מאנשים שונים המעוניינים
בתוספת זו, שבקשו לדון שוב על חיפוש צורה מתאימה לשיחרור סכומים מס-
ההכנסה. אני מציע שהיו"ר יביא את ההצעה הזאת שנית, לא בקשר עם התקציב.

היו"ר ד.צ. פנקס:

תוספת זו אינה קשורה לתקציב. אולם, אני
מרגיש חובה שהכנסת הזאת תשלים את עבודתה,
וכיון שקבלנו החלטנו, עלינו לאפשר את ביצועה. יש מברה, שאין לתקן את
חוק פקודת מס-ההכנסה, אלא להכניס לתקציב של המשרדים הממשלתיים המשלמים
משכורת לשופטים, סכום שיכסה את הפרש במס-ההכנסה, והמשרדים ישלמו את
מס-ההכנסה על התוספת במקום השופטים. אם תקבל הצעה זו, יהיה צורך להכניס
סעיף מיוחד בקשר לכך בכל תקציב שנתי.

ב. רפטור:

אני מקבל את ההצעה שענין זה לא יובא ביחד
עם הדיון על התקציב. כשיובא הענין שנית,
תהיה לי הצעה כהסתייגות.

פ. נפתלי:
ברור שענין זה אינו שייך לתקציב על הדיון עליו. אולם, אני מבקש להביא בחשבון, אם הצעת היו"ר אינה יכולה לשמש תקציב מסוכן למשק הפרטי. יבואו אנשים שונים ויידרשו שיחרורם ממס-ההכנסה על סך תוספת זו.

היו"ר ד.צ. פנס:
מתוך הנחה זו שההצעה ע"י מר נפתלי, הצעתי בזמנו להוסיף עוד סוג אחד לחוק הדן על מסכורת הנשיא, השרים וכו'. אני סוכן לעשות זאת בחוק ההוא גם עכשיו. אולם, נחזור לענין זה שנית.

ס י כ ו ס :
=====
אחרת.

ו. הצעת תקציב נוסף להכנסה ולהוצאה משנת הכספים 1950/51.

היו"ר ד.צ. פנס:
נתחיל בקריאת התוספת להכנסה. לפי הצעה, תהיה התוספת למס ההכנסה (כולל מס קליטה) 1,700,000 ל"י. פעם הגדלנו את אומדן ההכנסה ממס ההכנסה ב-60,000 ל"י.

שר האוצר א. ספלן:
ב-11 חודש, נכנסו סמס זה 16,000,000 ל"י. יתכן שבשנוע הבא תגדל ההכנסה באופן חד-פעמי ב-1,600,000 ל"י.

היו"ר ד.צ. פנס:
שר האוצר הודיע שכל הכנסה נוספת תוקדש לתקציב הבטחון. אין לי כל ספק שבטעיה זה נקבל יותר מ-16,300,000 ל"י. הערה זו אינה כתובה בחוק.

א. בהיר:
אני מציע לכתוב בחוק שהתוספת תוקדש לתקציב ובטחון.

שר האוצר א. ספלן:
טרם אוכל להכניס את הסכום החד-פעמי שהזכרתי בתקציב ההכנסה, מכיון שמעמדהל מו"ס, באיזה כסף ישלמו לי את הסכום. ברור שמוטב לי לחכות ולקבל את הסכום, ואפילו חלק ממנו בשטרלינגים.

היו"ר ד.צ. פנס:
מאין תהיה תוספת של 400,000 ל"י בטעיה "דמי רשיונות"? האם ההכנסה תהיה סכלי-רכב?

שר האוצר א. ספלן:
רשיונות לכלי רכב אנו מקבלים פחות מאשר שערנו, כי הרשיונות החדשים נכנסו לתוקפם באוקטובר או בנובמבר. ההגדלה היא מטעמים שונים אחרים.

היו"ר ד.צ. פנס:
בתקציב המקורי היה אומדן ההכנסה מטעיה זה - 2,000,000 ל"י, אולם, במשך 10 חודשים נכנסו רק 900,000 ל"י. אם לא נכנס אפילו הסכום המשוער, אין אפשר להגדיל את אומדן ההכנסה מטעיה זה בעוד 400,000 ל"י? האם מקוים לקבל 1,500,000 ל"י במשך חודשיים?

א. זנגי:
תוספת ההכנסה מתיחסת לסכום שישתלם בשאל-אלינו, ושולם קודם לעשריות באופן ישיר. נכון שיש גרעון, אולם, קודם לכן היו ~~מסלמים~~ 50% מההכנסות לכלי רכב, לעיריות, ודבר זה לא השתקף בתקציב. הגרעון ישאר כפי שהיה, ויחכמה ע"י הכנסות אחרות. הרשיונות יעלו את האומדן.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אי-אפשר לעשות זאת, כי התכונה כפי שהיא נוצרת ע"פ הספרים האלה אינה

נכונה.

פ. נפתלי:

כל הוויכוח הזה מיותר. בעצם אנו יודעים שההכנסה הכללית היא יותר גבוהה, אלא אנו צריכים לתקן את האומדנות בקשר עם ההוצאות הנוספות. לכן, לאוצר אין שום נפקא-מינה, אם נאמר שתהיה הכנסה יותר גדולה מס-ההכנסה, ונוותר על הכנסת הגדלה בסעיף "דמי רשיונות". יחד עם זאת, עומדת השאלה, של קיום ההבטחה שכל עודף נוסף בתקציב הרגיל יועבר לכסוי תקציב הבטחון.

א. בהיר:

אני מציע לוותר על הסעיף "דמי רשיונות", כדי לא ליצור רושם מושעה. לעומת זאת, ישנם סעיפים שעברו על אומדן ההכנסות, ואני מציע להגדיל בהם את האומדן.

א. בן-אליעזר:

אם ישנם סעיפים שעברו על האומדן, הרי קיימים סעיפים אחרים שבהם לא תתפלא האומדנה. על כן עלינו להיות זהירים בחישובים אלה. אין זה סן החכמה לפחוק סעיפים ולהעביר אותם לחשבון אחר, מכיוון שסאמינים שסעיף זה או אחר יתן סכום יותר גדול.

א. הרצפלד:

אפשר לכתוב "סעיפים שונים", בלי לפרש איזה הם הסעיפים שפגם תהיה ההכנסה הנוספת. יש סעיפים אשר בהם כבר קיים עודף. אי-אפשר לכתוב שתהיה תוספת בסעיף "דמי רשיונות", אולם אפשר להכניס הגדלה של 400,000 ל"י בסעיף "מס-הכנסה".

היו"ר ד.צ. פנקס:

עלינו להחליט, אם התקציב הנוסף צריך לשקף את הסצואות, או שאנו רוצים בהזדמנות זאת להתאים את החישובים השונים. למה לכתוב שתהיה הגדלה במס-הכנסה, ולא לכתוב שתהיה הגדלה בסעיף "דלק"? אני משוכנע שבסעיף זה תהיה הגדלה של 800,000 ל"י. האם התקציב הנוסף צריך להיות קורבנות לתקציב בכללו, או שזהו משק של התאמת מספרים? אינני יודע איך עושות מדינות אחרות בענין זה.

שר האוצר א. קפלון:

גם אני אינני יודע איך נוהגות מדינות אחרות בענין זה. אנו רוצים לקבל יפוי-כח, להוציא סכומים מסויימים, אם כי בסופו של דבר יכולים להיות פה ושם שינויים. אני צריך להראות את מקורות ההכנסה להוצאות שאני מציע. את הקורבנות הכללית להכנסה אפשר יהיה לעשות רק בעוד 2 - 3 חודשים. יכול להיות שאחזיר את הסכום שהזכרתי כהכנסה חד-פעמית מס-הכנסה, כי אני דורש ששרלינגים. לי קשה לוותר, לפני גמר התקציב, שאני עושה קורבנות כללית. אחרי סוף השנה תעמוד השאלה על הפרק. אחרי סוף השנה יהיה קשה מאד לקבל תקציבים חדשים לשנה זו. מקובל בעולם להכניס תקציב נוסף.

פ. נפתלי:

תפקיד התקציב הנוסף הוא לקבוע את המסגרת להוצאות הנוספות, מסגרת שאי-אפשר לעבור עליה. אנו יכולים לעשות זאת רק על בסיס של ידיעות על תכנות נוספות. אילו לא היו לנו תכנות נוספות לפי האומדנה, היינו מוכרחים, אם היינו רוצים לאשר את ההוצאות הנוספות, לדאוג להכנסה נוספת מסילווה או בצורה אחרת. התפקיד של התקציב הזה אינו לגמור את האומדנה של ההכנסה המעשית, כי את זאת אפשר לעשות אחרי גמר שנת התקציב. אם אנו מאשרים שכל עודף מן התקציב הנוסף ילך לכיסוי תקציב הבטחון, זה יותר טוב מאשר לקבוע סכום שאיננו יודעים אם הוא נכון או לא.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני מבין שלא נפתור כעת את הבעיה ברור שבחירת סעיפים מסויימים להכנסה מוגדלת היא ארביטרארית. יכולנו לבחור כל סעיף אחר במקום סעיף "מס-הכנסה". יכולנו למשל, לקבוע שתהיה הגדלה לשרותים. עומדת השאלה, אם נגדיל את סעיף "שירותים", אם לחלק את הסכום המוגדל בין שני הסעיפים הקטנים של סעיף זה, אני מציע להוסיף לסעיפים הקטנים "הכנסה משרותים" שונים ו"ספרי אחוזה" 200,000 ל"י לכל אחד. במקום הגדלה של 400,000 ל"י ב"דמי רשיונות".

ה ו ח ל ט :
=====

להוסיף לאומדן ההכנסה בסעיפים הקטנים
"שירותים שונים" ו"ספרי אחוזה", בסעיף
"הכנסה משירותים" סכום של 200,000
ל"י לכל אחד, כלומר, בסך-הכל, 400,000 ל"י, במקום הגדלת האומדן בסעיף
"דמי רשיונות".

היו"ר ד.צ. פנקס:

מדוע יש לצפות להכנסה נוספת של
1,100,000 ל"י מהסעיף "הכנסות אגף
המזון של משרד החקלאות"? לא היו הכנסות נוספות מסעיף זה במשך
10 חודשים, כי אם להיפך.

ס. זגני:

למעשה היו הכנסות יותר גדולות
משנרשמו בתקציב, אלא שלא כל החשבונות
המתאימים הועברו בספרים. אין ספק שבסכום זה תהיה הכנסה גדולה יותר.

א. בן-אליעזר:

מה ההצדקה לכל התוספות הללו, בזמן
שאינן הכנסה נוספת על האומדן הקודם.
המחיקה הקודמת של הגדלת האומדן בסעיף "דמי רשיונות", פוכיחה עד כמה
המספרים הם פיקטיביים. לדעתי סעיף זה של הכנסות אגף המזון של משרד
החקלאות הוא פיקטיבי ביותר, כי מיד, לעומת ההכנסה הנוספת שתהיה -
תהיה הוצאה נוספות, ולא יהיה עודף של 1,000,000 ל"י.

היו"ר ד.צ. פנקס:

בו בזמן ששר האוצר, כפי שאמרת, רשאי
לקבל כל תוספת בהכנסה אף כי הדבר
אינו כתוב בתקציב, אם הגביות נותנות תוספת כזאת, הרי שר האוצר אינו
רשאי להוסיף לסכומי ההוצאות יותר ממה שנקבע. שר האוצר לא יוכל להוציא
כל סכום להוצאת ~~מחירי~~ מחירי מזון חיוניים, אם לא תרשם ההוצאה
בתקציב. יש לכתוב את המספר מצד ההכנסה ומצד ההוצאה.

א. בן-אליעזר:

סעיף זה הוא סתום מאד, ואיש אינו
יודע מהו סכום הסובסידיות שהמשרד
הזה יצטרך לתת כדי להוזיל את מחירי הלחם או מצרכים חיוניים, בהתאם
למחירי השוק הבינלאומי. אגף המזון של משרד החקלאות לא יוציא סכום
של 1,100,000 ל"י עד ה-1 לאפריל, ולכן סעיף זה אינו מתאים למציאות.
ההכנסה הנוספת בסעיף זה לא תוכל להגיע לסכום שנרשם, בהתחשב עם ההכנסה
במשך 30 חודשים.

היו"ר ס. זגני:

מר זגני אמר לנו שלמעשה הכניס הסעיף
הזה סכומים יותר גדולים, העומדים
עדוין "אינ-סטפנס" בחשבונות שונים.

י. אפרתי:

אני מציע להסתפק בסכום שנרשם, וכמו
בסעיפים אחרים, יבואו גם בסעיף זה
שינויים.

היו"ר ד.צ. פנקס:

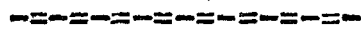
לא יוכלו לבוא שינויים אחרי שהתקציב
ייחתם. אפשר יהיה להעביר סכומים
מסעיף לסעיף אחרי ה-1 לאפריל, אבל לא תהיה אפשרות להגדיל את ההוצאה
הכוללת. פחות סבוכן, במקרה זה, לכתוב סכום יותר גדול להוצאות,
ולא להוציא את כולו, מאשר לכתוב סכום קטן, ואחר-כך לעמוד בפני חוסר
אפשרות להוציא סכומים נוספים.

ס. זגני:

כמעט כל סעיפי ההכנסה וההוצאה הם
על יסוד החלטות של ועדת הכספים. נכון
הדבר שההכנסה סכלי-רכב היתה קטנה מהאומדן, אבל ההגדלה של האומדן בסעיף
זה היתה מנוססת על הכנסה נוספת שלא הובאה בחשבון מראש. כשהתחלנו לדבר
על התקציב הנוסף. הודיעו לנו על מחלפת התעבורה שההכנסה תהיה יותר

גדולה. אולם, חשבתי שלא נקבל סכום יותר גדול מ-400,000 ל"י, ולכן הקטנתי את הסכום ורשמתי 400,000 ל"י. בכל הסעיפים אשר בהם ההכנסה מבוססת על הוצאה, התאמנו את ההכנסה להוצאה. המפעלים באים ודורשים תמיד תקציב הוצאה יותר גדול, על יסוד הכנסה יותר גדולה. אנו סהירים מאד, כי במקרה שההוצאה גדולה מההכנסה הבטוחה, נוצר גרעון. אם יהברר שנצטרך לשלם יותר מ-3,100,000 ל"י, נוכל לעשות זאת בשנה הבאה. חשבונות מסחריים אינם מסתכמים בדיוק נמרץ. בשנה זו לא נוציא יותר מהסכום הנ"ל.

שר האוצר א. ספלון:
ההכנסות של מפעלי התחבורה - דואר, טלגרף, טלפון ורדיו - מהוות עסק עצום, וההכנסה, ביחוד בספרים, באה בסוף השנה. האומדן להכנסה הנוספת מסעיף זה הוא 180,000 ל"י.

היו"ר ד.צ. פנקס:
אנו עוברים לסעיף "הוצאה".
נתחיל בהוצאות הנוספות במשרד ראש הממשלה. הסעיף הראשון הוא "הענקות חד-פעמיות לאמהות של 10 ילדים חיים" - 25 אלף ל"י.

שר האוצר א. ספלון:
בתחילה שלטנו את הסכומים למטרה זו מהרזרבה, אולם הסכומים האלה הלכו וגדלו, ולכן יצרנו מסעיף זה סעיף מיוחד. ישנה הצעה לראורגניזציה בענין זה, שלא רק אמהות של 10 ילדים חיים תקבלנה הענקות, כי אם אמהות הציוד ההכרחי הראשון לכל ילד שיולד. אבל על זה נדון בפעם אחרת.

היו"ר ד.צ. פנקס:
אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד האוצר.
הובטח לנו ע"י מר בן-יוסף שהעובדים הנוספים - 180 איש - למס ההכנסה ולמס-מותרות, יילקחו, עד כמה שאפשר מבין עובדי המדינה. הוא הבטיח למסור לנו דו"ח בענין זה, אף לא קבלנו כל דו"ח. אני מבקש את מר זגני לדאוג לכך שיימסר לנו דו"ח, כמה הצליחו לקבל עובדים נוספים מבין עובדי המדינה הקיימים. אני מבין שמעיף זה מתאשר.

אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד הבריאות. הוצאות אלה לא הובאו להחלטה בוועדת הכספים. דנו על כך בקשר לתקציב בחודש יוני. האם הסכום הזה של 96,000 ל"י, "תמיכה להסתדרות מדיצינית הדסה", לא היה בתקציב?

שר האוצר א. ספלון:
הסכום לא היה בתקציב, כי חשבנו שתמצא אפשרות להקטין את יתר סעיפי תקציב הבריאות. אולם, היתה הצעה ודרישה להגדיל את תקציב משרד הבריאות. כיון שאי-אפשר היה לקחת את הסכום מתוך התקציב של המשרד, סוכרחה להיות תוספת.

היו"ר ד.צ. פנקס:
האם שר האוצר מוכן להגיש לנו את חלוקת הרזרבה הכללית של סליון ל"י אשר הוצאה במשך השנה?

שר האוצר א. ספלון:
אעשה זאת בסוף הדיון.

היו"ר ד.צ. פנקס:
אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד הדתות. הקצבנו למעברות 500,000 ל"י, אשר חולקו בין משרד הדתות ומשרד הסעד. במשרד הדתות קבל מסכום זה, 25,000 ל"י. האם הסכום של 500,000 ל"י הוצא בשלמותו?

ס. זנגי:

אינני יודע כרגע, אם הסכום הוצא על כל פנים, הדרישה לעוד רבע מליון

ל"י לא הוגשה.

היו"ר ד.צ. פנס:

אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד החוץ. יש מדוע צריך להקרא הסעיף "פעולות מיוחדות בקשר למפעל ירושלים"?

שר האוצר א. ספלן:

בקשר עם הדיונים באו"ם בשאלת ירושלים, התברר שיש צורך בפעולות מיוחדות,

תעמולה, הזמנת אנשים וכו'.

א. בהיר:

אני מציע לכתוב "הוצאות מיוחדות של משרד החוץ", ולא להזכיר את ירושלים.

ה ו ח ל ט :
=====

לקרוא את הסעיף בשם "פעולות מיוחדות".

היו"ר ד.צ. פנס:

אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד החקלאות.

ס. זנגי:

עד שמשרד מסחר ותעשייה ומשרד החקלאות עשו את הסידורים הנחוצים, שילם את

המשכורות משרד האספקה והקיצוב.

היו"ר ד.צ. פנס:

ע"י ביטול משרד האספקה והקיצוב, קמצתם סכום של 171,500 ל"י. לעומת זאת היתה באגף המזון הגדלה של 265,000 ל"י. מלבד זאת היו תוספות במשרד מסחר ותעשייה בסכום של 130,000 ל"י, ובמשרד המשטרה בסכום של 100,000 ל"י. כלומר, שהתקציב הזה של משרד האספקה והקיצוב עלה ב-320,000 ל"י, על הסכום המסוער.

ס. זנגי:

לא בקשר עם העברת המשרד, אבל בקשר עם צו הקיצוב בהלבשה ובהנמלה, ובקשר עם שמלחמה בשוק השחור, מקבלו אנשים נוספים לעבודה. ההוצאות בקשר לאנשים נוספים אלה אמלו" את התקציב, עד כדי כך שלא נשארו הסכומים המתאימים ל-3 החודשים האלה.

פ. נפתלי:

האם יהיה זה נכון לקבוע שההוספות במשרד המסחר והתעשייה הן רק בקשר עם העברת המשרד? במשרד זה נבנה בעצם מנגנון חדש.

י. אפרתי:

המצב דומה גם בקשר למשרד החקלאות. שלא היה בו משרד ראשי לפני כן.

היו"ר ד.צ. פנס:

אני מצטער על הגידול במנגנון. חשבתי שאפשר יהיה למצוא את האנשים הדרושים בתוך עובדי המדינה הקיימים. ואינני משוכנע שלא היתה אפשרות לארגן את המשרדים החדשים בלי להוסיף פקידים חדשים. לא היו פיסורים. ישנם סאות אנשים שטרם סצאו להם תפקיד מתאים. יש לי הושם שמחלקת המנגנון טרם הוספה במובן הארגוני של העבודה. יש להצטרף על תוספת סאות אנשים במשרדים האלה. לפי החישוב נוספו בשלושת המשרדים, כתוצאה מהעברת משרד האספקה והקיצוב אליהם, 518 עובדים במשך כמה חודשים, וגידול זה הוא מוגזם מאוד.

שר האוצר א. ספלן:

אינני משוכנע שהדברים נעשו ביעילות הגדולה ביותר, לא רק לאור המספרים האלה, אלא גם לאור הפיקוח הקיים למעשה. המענה היא שהפעולה מתארגנת. המשרד הראשי של אגף המזון אינו מורכב רק מפיקוח, ויש בו לשכת שר שלא היתה קודם.

א. בן-אליעזר:

גם פקידי משרד האספקה והקצוב לא היו כולם ספקחים.

היו"ר ד. צ. פנקס:

נכון הדבר, שההגדלה העקרית במנגנון אחרי חיסול משרד האספקה והקצוב, היתה במשרד המסחר והתעשייה ולא במשרד החקלאות. יש לי אינפורמציה, שבמשרד המסחר והתעשייה קיימים עובדים שאין להם מה לעשות. אני מבקש את מר זגני למסור לנו אינפורמציה מדויקת, מהו מספר העובדים הנוספים שהועברו ממשרדים אחרים, ומהו מספר העובדים החדשים, בשני המשרדים.

ס. זגני:

נדמה לי ששר המסחר והתעשייה ירש יותר מ-800 פקידים. הוא אמר שיגיע במשך הזמן לידי צמצום מספר העובדים, אך אי-אפשר לדרוש את כל הריאורגניזציה במשך חודש אחד. הוא אמר לי שבמשך הזמן יצליח לארגן את העבודה כך שמספר אנשים יעזבו.

א. ברנות:

אני מבקש למסור לנו גם את מספר העובדים במשרד זה לפני ששינוי, כי אני רוצה לדעת מה היתה התפתחות העניינים שם.

א. הרצפלד:

אני מציע שיו"ר הועדה יבדוק את המספרים האלה ביחד עם מר זגני. לא הייתי מציע שטר זגני יעשה זאת בעצמו, כי בענין זה הוא מהווה צד כביכול.

א. כהיר:

אין לי כל ספק, ווגם לפי ידיעותי הדבר כך - שמשרד החקלאות מגדיל, והלואי וימשיך להגדיל, את היקף פעולותו כקשר עם ייצור מזונות, פיקוח והרחבת החקלאות. משרד המסחר והתעשייה, גם הוא למעשה בונה עכשיו את משרדו אשר לענין הפיקוח אשר הועבר למסטרה, הרי עלי לומר שאני מצטער על כך שהריאורגניזציה וההתארגנות שם לוקחת זמן רב. כאשר המסטרה ניהלה מ"מ עם הממשלה בדבר קבלת הפיקוח לרשותה, היא הציעה בצדק את שאלת תוספת הנשים לפיקוח - 600 מינימום, על מנת להקיף את הפעולה. למסטרה יש דרכי פעולה משלה, וכל שוטר או קצין האוור לפיקוח, צריך לעבור קורס ולקבל הכשרה מתאימה לכך. אני מציע שועדה מצומצמת של 3 חברים תבדוק את שאלת גידול המנגנון בשלושת המשרדים שירשו חלקים ממשרד האספקה והקיצוב.

ס. זגני:

יש לי סיכום מוכן בענין זה. סיכמנו את המצב כפי שהיה, ומסרנו על כך לשר האוצר.

היו"ר ד. צ. פנקס:

היה רצוי לדעת, כמה עובדים התווספו בכל המשרדים במשך השנה. קיים לחץ של אנשים הרוצים להתקבל למשרדים, וכל משרד רוצה להתרחב. ננסה, עד מחר, להביא סיכום בענין זה.

ה ו ח ל ט :
=====

הועדה תקבל סיכום על קבלת עובדים נוספים במשרדי הממשלה במשך השנה, וביחוד במשרדי החקלאות, המסחר והתעשייה והשטרה, לרגל העברת משרד האספקה והקיצוב אליהם.

היו"ר ד. צ. פנקס:

אנו עובדים להוצאה הנוספת במשרד לנפגעי מלחמה.

ס. זגני:

תוספת זאת לא הובאה לוועדה, כי הדרישה באה רק בזמן האחרון. תקציב המשרד לנפגעי מלחמה היה מלכתחילה קטן מאד, ובקשו להגדילו. הסכמנו לתת סכומים מהרזרבה, עד לאשור ועדת הכספים.

א. הרצפלד:

התוספת המוצעת של 25,000 ל"י היא בעצם תוספת לעבר. סעיף זה אומר "דרשני". המשרד לנפגעי מלחמה עומד לפני חיסול, איננו צריכים לדקדק בקשר

ל-25,000 ל"י האלה, כי ההוצאה נעשתה מתוך ידיעה קודמת. בעת שנדון על התקציב בשלמותו, יהיה עלינו להתעכב על שאלת נפגעי מלחמה, לגופו של ענין.

היו"ר ד.צ. פנקס:
דיון זה יתקיים בקשר לתקציב השנה הבאה. אני מבין שהתוספת של 25,000 ל"י היא כתוצאה מהתחייבויות לגבי נכים ויתומים. חשבנו שתהיה ריאורגניזציה במשרד, והיא לא באה. להבא אזהר יותר במסירת הודעות על ריאורגניזציה.

א. אלישר:
בתקציב הראשון שנסתיים ב-31 במרס, יש בסך הכל סכום של 25,000 ל"י לנפגעי המלחמה. בתקציב ל-4 חודשים ישנו סכום קטן למטרה זו. היכן ירשם הסכום הכולל של אוסדן הארנונה? יש לרשום את הסכום הזה, על סנת שתהיה אפשרות לעזור לנפגעי המלחמה, אני מתכוון בעיקר לירושלים.

היו"ר ד.צ. פנקס:
על כך נדון אחרי ה-1 באפריל.
אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד המסחר והתעשייה. נחזור לדון בתוספת העובדים במשרד זה, כפי שהחלטנו.

המטרה.
אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד

שר האוצר א. ספלון:
תוספת שוטרים לשמירה על הרכבת, באה כדי לאפשר את נסיעת הרכבת בלילה.

היו"ר ד.צ. פנקס:
אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד הסעד.

א. בהיר:
אני מניח שנקבל סקירה על התקציב הנוסף למשרד הסעד, בקשר עם פעולת משרד הסעד, ובקשר לדרכי הוצאת הסכומים, לאחר הדיונים על התקציב.

היו"ר ד.צ. פנקס:
אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד העבודה.

התחבורה.
אנו עוברים להוצאות הנוספות במשרד

א. בהיר:
מה פירוש "עבודות ארעיות"? כדאי לכתוב "עובדים ארעיים".

היו"ר ד.צ. פנקס:
מדובר באמת על עובדים זמניים. דברנו בזמנו על סדורים מיוחדים בקשר לחלוקת חבילות.

הרשויות המקומיות.
אנו עוברים להוצאות הנוספות למשרד הפנים

פ. זנגי:
התוספת של 1,900,000 ל"י בתקציב חגיל, היתה מבוטלת על 1,500,000 ל"י הכנסות רגילות, ו-400,000 ל"י סמס שעשועים.

שר האוצר א. ספלון:
הוחלט לחלק את ההקצבה ל-11 חודש, ולראות בסוף השנה מה יהיה המצב. באנו לסלא הנסחה.

היו"ר ד.צ. פנקס:
מר רוקח סתטייג מסכום זה ודורש להקציב יותר.

א.ס. גניחובסקי:

אני רוצה להזכיר לשר האוצר שיש להביא תוספת למשרד הדתות, ושעליו

להודיע על כך בכנסת.

שר האוצר א. ספלון:

במשרד הדתות היו שני סעיפים. סעיף אחד סוכס, והמשרד דורש תוספת של 20,000 ל"י. כדי לא לשנות, החלטנו להכניס את התוספת הזאת ברזרבה הכללית, ואם כי היא תשולם, היא לא תרשם בתקציב. היתה הודעה בראשית השנה שאם יחסר כסף למטרה זו, יינתן הסכום מהרזרבה. מלבד זאת, ישנו עוד סעיף הקשור עם השיפוט הרבני, בקשר עם המשכורות המוגדלות. בענין זה טרם הגענו לסיכום. כאשר נדבר על הרזרבה, נקבע את המשכורות, זאת הסכום הכולל שנצטרך לשלם.

הסתייגויות לתקציב הנוסף

א. בן-אליעזר:

אני מבקש לרשום לי את הזכות להסתייגויות הבאות:

אני מתנגד לתוספת 80 פקידים במשרד האוצר, בקשר למס מותרות, כי אני סבור ששיטת מס המותרות איננה מוצדקת. עמדנו על כך בזמנו, כאשר הובאה לפנינו ההצעה להוסיף פקידים למחלקת מס מותרות. אם יוכחש שחברי סיעתי לא עמדו על כך, אני מוכן לוותר על הסתייגותי גם הפעם. אני זוכר שהתפלאנו, לשם מה הצורך ב-80 פקידים נוספים למחלקת מס מותרות, בשעה שאין יבוא של מותרות.

אני מסתייג מהקצבת הסכום של 100,000 ל"י למשרד החוץ, "לפעולות מיוחדות". השאלה היא, מה הפעולות האלה.

אני מסתייג מהתקציב הנוסף למשרד המשחר והתעשייה, מתוך הנחה שתוספת הפקידים היתה יכולה לבוא מפקידי משרד האספקה והקיצוב.

אני מסתייג מהתקציב הנוסף למשרד הסעד, לא מתוך הנחה שאין בו צורך, אלא מתוך כך שצריכה להיות החלטה, מי מטפל בענייני המעברות. לא יתכן שמוסדות שונים יטפלו בענין זה, כי דבר זה מטיל עומס נוסף על משלמי המסים.

היו"ר ד.צ. פנקס:

מר דוקח בקש למסור לו זכות להסתייגות. אם הוא ירשום הסתייגויות, נאפשר

לו את הדבר.

ס. סנה:

אנו לא נסתייג ולא נשתתף בהצבעה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

האם ישנה אפשרות, במסירת תקציב זה מסעם הועדה לכנסת, להודיע שיש לשער שתהיינה הכנסות נוספות בסכום של כ-2 מליון ל"י, אשר תועברנה לכיסוי תקציב הבטחון והקצנת שרדי-האוצר?

א. בהיר:

אני מציע להכניס את ההודעה הזאת לתוך החוק, בסעיפי ההכנסה וההוצאה.

ס. זנגי:

כנסת סעיף כזה, כפי שמציע מר בהיר, עלולה להתפרש, כאילו נתנה תוספת לתקציב הבטחון, מה שאינו נכון, כי אין המדובר על הגרלת תקציב הבטחון.

שר האוצר א. ספלון:

אינני רוצה להגדיל את תקציב הבטחון, אלא, בגבולות תקציב הבטחון המאושר, מקורות אחרים של ההכנסה להגדיל את השתתפותנו על חשבון

פ. נפתלי: מכיון שבחקציב ~~המשהדף~~ הרגיל לא נקבע סכום חקציב הבטחון, אינני רואה קושי לרשום את העודף בהכנסה שיועבר לכיסוי חקציב הבטחון.

היו"ר ד.צ. פנקס: אומנם נסמרה על כך הודעה בכנסת, אבל אין זה חוק. ועדת הכספים צריכה להקטין את התקציב שלה, והכנסת צריכה להגדיל את השתתפותה בתקציב הבטחון. יש קושי לרשום את הדבר הזה בחוק, מכיון שיהיה צורך לפרט את ההכנסות, ואת הטעיפים שהם הן מתקבלות. אני מציע לבדוק, אם, ע"י תוספת סעיף אחד בנוסח החוק, אפשר לבטא את הדבר כך שבאמר שכל עודף ההכנסה על האומדן, נוסף למספרים הנחנים כאן, עד גבול של 3 מליון ל"י, יועברו להגדלת הכיסוי למשרד הבטחון.

שר האוצר א. ספלון: אפשר לכתוב שעודף ההכנסה מטעיפים שונים, בסכום של 2 מליון ל"י, יועבר להגדלת ההשתתפות בתקציב הבטחון, ולא לפרט את ההכנסה.

א. בהיר: אני מציע לכתוב בסעיף מס-ההכנסה תוספת של מליון ל"י שתועבר לכיסוי תקציב הבטחון, מה שאינו פוגע במליון וחצי ששר האוצר דבר עליו, כי ההכנסה הרגילה תגיע בלי כל ספק לסכום זה.

שר האוצר א. ספלון: אינני יכול לקבוע זאת בדיוק. אני מעריך שההכנסה תהיה $17\frac{1}{2}$ מליון ל"י בערך; ההכנסה במשך 11 חודש היתה בערך 16 מליון ל"י.

א. בהיר: אפשר לכתוב "תוספת ההשתתפות של התקציב הרגיל בחוך תקציב הבטחון - $2\frac{1}{2}$ מליון ל"י", ובזה להסתפק. נראה לי שיש ערך רב להראות שהממשלה עמדה בדיבורה.

פ. נפתלי: אינני מתנגד להצעת מר בהיר, בתנאי שהיא לא תפגע בעיקרון שכל עודפי התקציב יועברו לכיסוי תקציב הבטחון.

היו"ר ד.צ. פנקס: אי-אפשר לכתוב שיהיה $1\frac{1}{2}$ מליון מטעיפים שונים, כי יש לכתוב את הפירוט בחוק. אפשר לעשות מה שהצעתי קודם, שנוסיף סעיף אחד שבו נקבע שכל עודפי התקציב מועברים לתקציב הבטחון.

מ. סנה: אני מסכים להצעת שר האוצר, שיהיה סעיף כולל בצד ההכנסה ובצד ההוצאה.

פ. גרנות: כל הויכוח הזה אינו משנה דבר לעצם הענין, כי החלטה להעביר את העודפים בתקציב זה לכיסוי תקציב הבטחון, קיימת. החלטה התעמולתית יכולה להעשות בסעיף כללי, ואפשר לתת לדבר הבלטה מיוחדת בכנסת, ע"י כך שיוברר על סעיף זה.

א. הרצפלד: אינני מתנגד לכך שהדבר יירשם בסעיף כולל. אולם, השאלה היא באיזה מידה אין עוברים בתקציב הבטחון על התקציב שאושר ע"י הועדה. האם יש אפשרות להודיע לנו אם באמת העודף שיועבר לתקציב הבטחון יקטין את מספר שטרי-המקרקעים, והתקציב כפי שקבענו אותו, עומד בעינו.

שר האוצר א. ספלון: התקציב היה מורכב מ-3 טעיפים: מילונים, הכנסות ושטרי-אוצר. ספרתי לכם שטרם קבלנו את הסכום כולו בסעיף מילונים. אם נעביר את המילונים לבטחון-שטרי-האוצר יוקטנו. השאלה היא, אם אני יכול להגיד שמאפריל מפסיקים את הדפסת שטרי-אוצר.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אינני מעלה על דעתי שהאוצר יכול להוציא
תקציב הבטחון סכום יותר גדול משאשר

בוועדה.

א. הרצפלד:

אם לא הוצאו הסכומים מסעיף "רכש", הרי
אין זה לטובה. אני שואל, אם לא הוצא
יותר מאשר הוקצב בחלק השני של תקציב זה.

שר האוצר: א. ספלון:

גם שטרי-אוצר לא הוצאו כולם. מסעיף
"משכורות והחזקת אנשים", הוציאו בערך
2-3 מיליון ל"י יותר, ורוציה לדרוש הגדלה. ביתר הסעיפים לא הוציאו יותר,
ולפעמים גם לא את הסכום כולו. בעיקר לבנינים, לא הוצא הסכום כולו.

פ. נפתלי:

אני חושב שמר הרצפלד רוצה לשמוע משר
האוצר כי הוא בטוח שלא תבוא הצעה של
תקציב נוסף לתקציב הבטחון, בחלקו הראשון. אחרת, ההחלטה הזאת שאנו רוצים
לקבל אינה אפקטיבית.

שר האוצר: א. ספלון:

אינני יכול להבטיח זאת. אם יבואו
בדרישה לתקציב נוסף, תוכלו לטעון
שאינכם מסכימים להגדלה.

פ. נפתלי:

אם המצב הוא כך, אני מפקפק אם בכון
להבליט את ההוספה המיוחדת של 2.1/2
מליון ל"י מן התקציב הרגיל לתקציב הבטחון, כי הבלטה זו תחשב כחיזוק
לדרישה להעלאה נוספת לתקציב הבטחון.

שר האוצר: א. ספלון:

ישנו וויכוח בין משרד האוצר לבין
משרדי הממשלה, מה פרושו של התקציב
המתאשר ע"י הכנסת. האוצר סבור שתקציב זה פרושו, הגבול המקסימאלי שאפשר
לקמץ ממנו, אולם, מל המשרדים חושבים שכל סכום שהכנסת החליטה עליו מוכרח
להיות מוצא, ואסור לעשות קיסוצים, ולאוצר אין אפשרות להתערב.

היו"ר ד.צ. פנקס:

ברור שעמדת חברי הועדה היא שאין להגדיל
את תקציב הבטחון לשנה העומדת להסתיים.
לא ישוער שאנו נעמוד בסוף השנה בפני הודעה שהוציאו סכומים בלי אישור.
שר האוצר בא לוועדה לשם קבלת אישור בקשר לסכומים דבנה יותר קטנים, ואין
כל הצדקה להוצאת סכומים גדולים כאלה, מאיזה תקציב שיהיה, ללא קבלת אישור.
כטוב, יוכלו לבוא אלינו בהצעה להעברת סכומים מסעיף לסעיף. אני רוצה
לציין שלתקציב הבטחון יש גם צד הכנסה. האוצר קשור בהכנסה זו, ואם לא
קבל סכומים מספיקים מן המילווים, הוא אינו יכול להוציא על חשבונם שטרי-
מקרקעים.

א. גרנות:

יש לברר אם יש תקציב מילווים ישרים
של משרד הבטחון.

היו"ר ד.צ. פנקס:

בברר זאת כאשר נדון על משרד הבטחון.
אפשר להניח כמסוכסכת את ההחלטה, שאת
הכסף העוסף על חשבון הבטחון הבלתי מוגדל, נציין בתקציב מסעיף מיוחד,
בלי ציון הסכום, ויוגד שהסכום המשווער הוא בין 2 ל-3 מיליון ל"י. יהיה
צורך להדגיש שאין מגדילים את תקציב הבטחון, אלא את הכיסוי לתקציב זה.

ס י כ ו ם :
=====

הצעת התקציב הנוסף להכנסה ולהוצאה

לשנת הכספים 1950/51, שהוצעה ע"י

האוצר, נתקבלה ע"י הועדה ברוב קולות, בהתנגדות חבר ועדה אחד ובהסמעות
משרד שני חברי הועדה. התקציב הנוסף יובא לדין לכנסת בשבוע הבא.